

Communicatie in het dagelijks leven van kleuters met TOS

vanuit het perspectief van ouders en leerkrachten

Gerda Bruinsma¹, Frank Wijnen² & Ellen Gerrits^{1,2}

¹ Hogeschool Utrecht, Lectoraat Logopedie, ² Universiteit Utrecht, Institute for Language Sciences

Kleuters met TOS:

- hebben problemen in veel communicatieve situaties
- kunnen zich in cluster 2 vaak voldoende redden in de communicatie

Bij receptief-expressieve TOS meer problemen in dagelijks communiceren dan bij expressieve TOS

Op welke momenten en in welke situaties heeft uw kind het meeste last van de taalproblemen?

“In de communicatie naar andere kinderen toe. In communicatie naar mensen buiten het eigen gezin. Wat mindere mate binnen ons gezin.”

“Als hij zenuwachtig wordt, en als hij weet dat hij getest wordt.”

Welke problemen ervaart uw kind bij de momenten en situaties die u hebt genoemd?

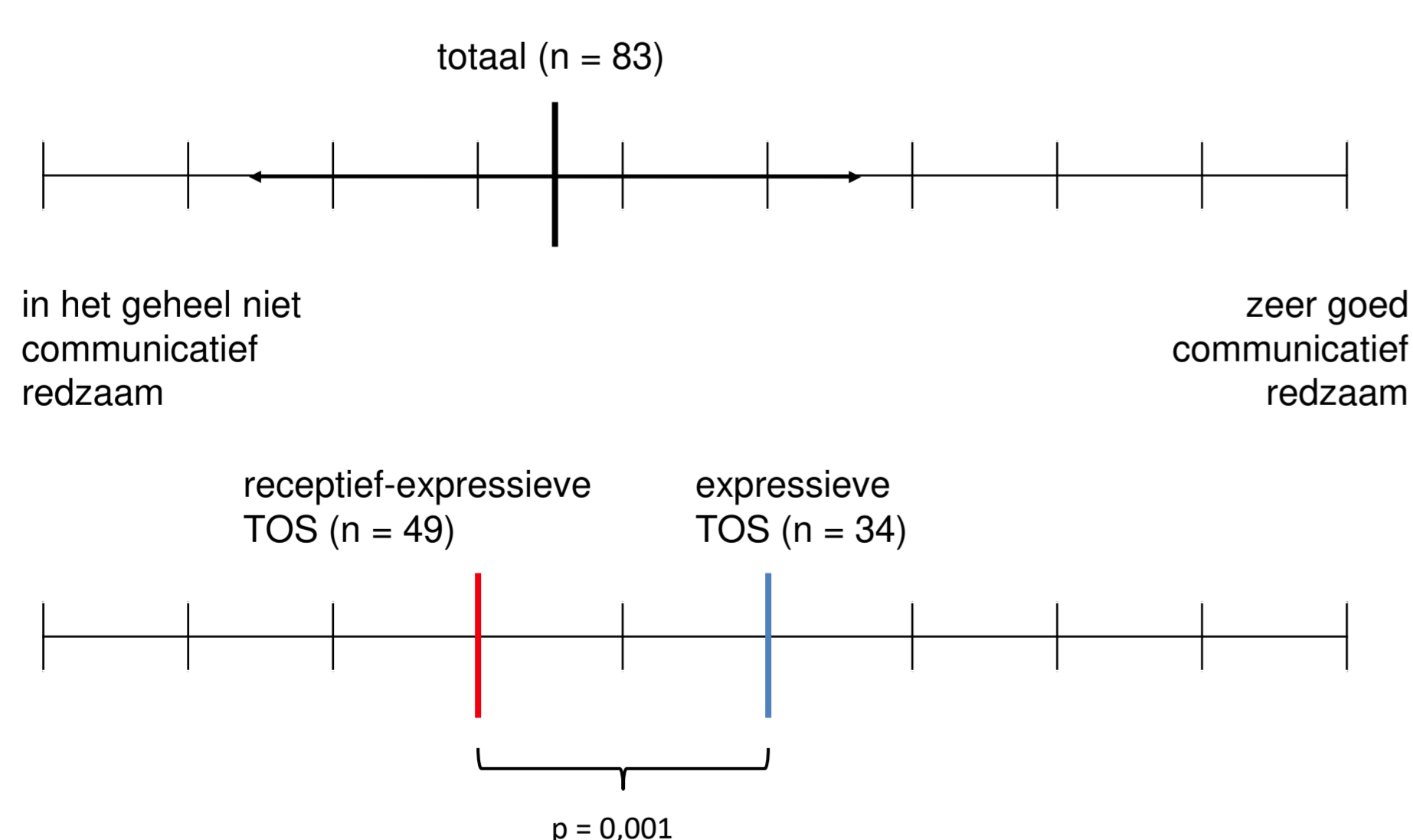
“Kinderen snappen hem niet en luisteren daardoor niet naar zijn inbreng in het spel.”

“Niemand kan hem verstaan.”

Participanten:

Ouders (n = 60) en leerkrachten (n = 83) van kinderen op 18 scholen voor cluster 2 onderwijs
Leeftijd kinderen: gemiddeld 70,1 maanden (SD 6,00; range 59-80)

Communicatie volgens leerkrachten

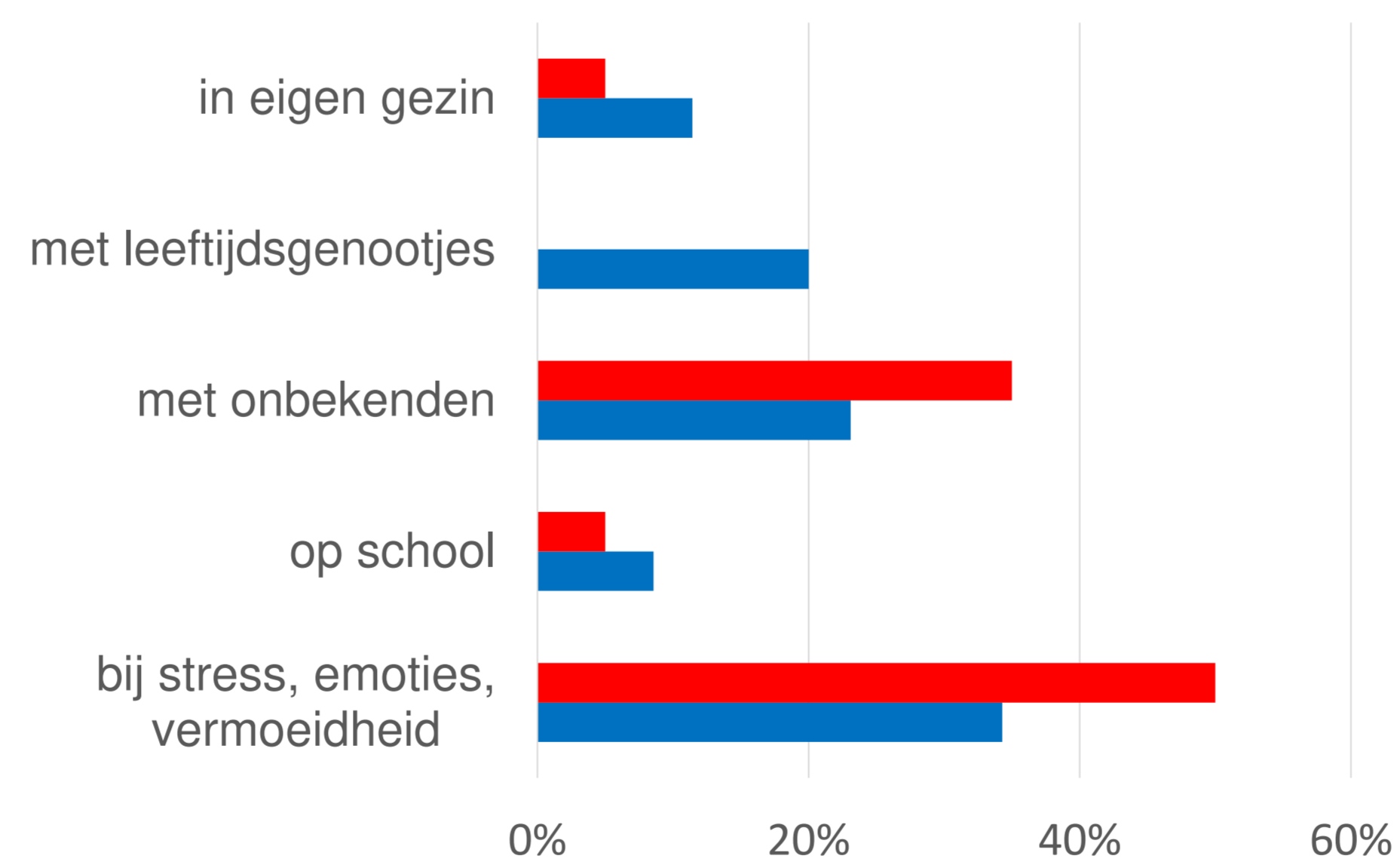

n = 83	Mediaan op 5-puntsschaal
Sociale vaardigheden ¹	3,7
Relatie leerling-leerkracht ² :	
Nabijheid	3,8
Conflict	2,0
Afhankelijkheid	2,6

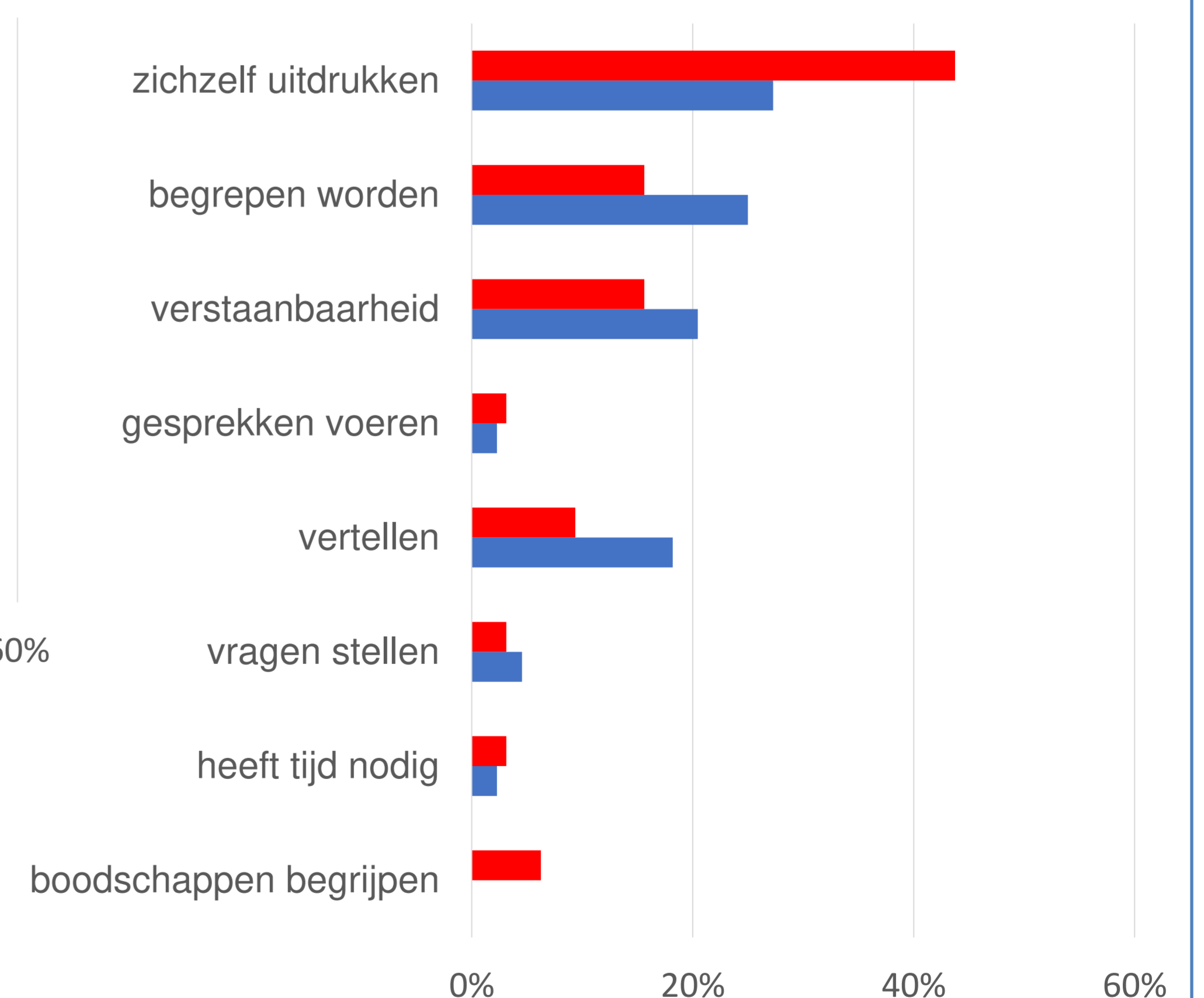
Vergelijkbaar met zich normaal ontwikkelende kleuters
Geen verschillen tussen receptief-expressieve TOS en expressieve TOS

¹BITSEA (Briggs-Gowan & Carter, 2001)
²STRS (Pianta, 2001).

Situaties volgens ouders

Volgens ouders problemen met

■ receptief-expressieve TOS (n = 32)
■ expressieve TOS (n = 28)